

EUROPSKI PARLAMENT

2009 - 2014

Odbor za vanjske poslove

2013/2147(INI)

20.11.2013

NACRT IZVJEŠĆA

o Saudijskoj Arabiji, njezinim odnosima s EU-om i ulozi na Bliskom istoku i u sjevernoj Africi
(2013/2147(INI))

Odbor za vanjske poslove

Izvjestiteljica: Ana Gomes

PR_INI

SADRŽAJ

Stranica

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
---	---

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o Saudijskoj Arabiji, njezinim odnosima s EU-om i ulozi na Bliskom istoku i u sjevernoj Africi (2013/2147(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir ugovor o suradnji od 25. veljače 1989. između Europske unije i Vijeća za suradnju zemalja u Perzijskom zaljevu (GCC),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. srpnja 1990. o važnosti sklapanja sporazuma o slobodnoj trgovini između EEZ-a i Vijeća za suradnju zemalja u Perzijskom zaljevu¹,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 18. siječnja 1996. o Saudijskoj Arabiji²,
- uzimajući u obzir ekonomski sporazum između država članica GCC-a, usvojen 31. prosinca 2001. u Muscatu (Oman) i Deklaraciju GCC-a iz Dohe o pokretanju carinske unije za Vijeće za suradnju Arapskih država zaljeva od 21. prosinca 2002.,
- uzimajući u obzir da je u listopadu 2004. Saudijska Arabija ratificirala Konvenciju UN-a o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW), s posebnim naglaskom na članak 7. te konvencije o političkom i javnom životu,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 10. ožujka 2005. o Saudijskoj Arabiji³,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 6. srpnja 2006. o slobodi izražavanja na internetu⁴,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 10. svibnja 2007. naslovljenu „Reforme u arapskom svijetu: koju bi strategiju Europska unija trebala usvojiti?“⁵,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. prosinca 2007. o pravima žena u Saudijskoj Arabiji⁶,
- uzimajući o obzir izvješće o „Provedbi Europske sigurnosne strategije – Pružanje sigurnosti u svijetu koji se mijenja“, koje je usvojilo Vijeće u prosincu 2008.,
- uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju s 19. sastanka Zajedničkog vijeća i ministarskog sastanka EU-a i GCC-a od 29. travnja 2009. koji je održan u Muscatu,
- uzimajući u obzir Zajednički akcijski program za razdoblje 2010. – 2013. za primjenu sporazuma o suradnji između EU-a i GCC-a od 1989.,

¹ SL C 231, 17.9.1990., str. 216.

² SL C 032 5.2.1996., str. 75.

³ SL C 320 15.12.2005., str. 178

⁴ SL C 303E, 13.12.2006., str. 879.

⁵ SL C 76 E, 27.3.2008., str. 100.

⁶ SL C 323E, 18.12.2008., str. 529.

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 20. svibnja 2010. o Uniji za Mediteran¹,
 - uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju s 20. sastanka Zajedničkog vijeća i ministarskog sastanka EU-a i GCC-a od 14. lipnja 2010. koji je održan u Luksemburgu,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 24. ožujka 2011. o odnosima Europske unije i Vijeća za suradnju zemalja u Perzijskom zaljevu²,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 7. travnja 2011. o stanju u Siriji, Bahreinu i Jemenu³,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 7. srpnja 2011. o stanju u Siriji, Jemenu i Bahreinu u kontekstu stanja u arapskom svijetu i Sjevernoj Africi⁴,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. rujna 2011. o stanju u Siriji⁵,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 27. listopada 2011. o Bahreinu⁶,
 - uzimajući u obzir svoje rezolucije o godišnjim sastancima Komisije UN-a za ljudska prava u Ženevi (2000. – 2012.),
 - uzimajući u obzir svoja godišnja izvješća o ljudskim pravima,
 - uzimajući u obzir članak 48. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove i mišljenje Odbora za ženska prava i jednakost spolova (A7-0000/2013),
- A. budući da je Kraljevina Saudijska Arabija (KSA) utjecajan politički, gospodarski i vjerski čimbenik na Bliskom istoku i u islamskom svijetu, najveći svjetski proizvođač nafte i osnivač i vodeći član Vijeća za suradnju zemalja u Perzijskom zaljevu (GCC) i skupine G-20;
- B. budući da promjenljiv politički i strateški kontekst na području Bliskog istoka i Sjeverne Afrike (MENA) zahtijeva preispitivanje odnosa između EU-a i KSA-e;
- C. budući da je KSA nasljedna apsolutistička monarhija bez izabranog parlamenta; budući da je suočena s izazovom nasljedstva na prijestolju; budući da Kraljevina Saudijska Arabija ima 28 milijuna stanovnika, uključujući 9 milijuna stranaca i 10 milijuna osoba mlađih od 18. godina; budući da su neke reforme primijenjene u KSA-i od 2001. ali nisu institucionalizirane te se stoga mogu lako povući; budući da je ocjena prihvatljivosti te zemlje u pogledu ljudskih prava i dalje poražavajuća te postoji temeljni jaz između njezinih međunarodnih obveza i njihove provedbe;

¹ SL C 161 E, 31.5.2011., str. 126.

² SL C 247 E, 17.8.2012., str. 1.

³ SL C 296E, 2.10.2012., str. 81.

⁴ SL C 33E, 5.2.2013., str. 158.

⁵ SL C 51E, 22.2.2013., str. 118.

⁶ SL C 48 E/228, 18.2.2012., str. 238.

- D. budući da vjerska sloboda u KSA-i nije zajamčena s obzirom na to da je zabranjeno javno prakticiranje bilo koje religije osim islama; budući da su manjinske islamske skupine poput šijita i sufija mete diskriminacije i predrasuda koje vjerske ustanove u državi često odobravaju;
- E. budući da je rad udruga za ljudska prava u KSA-i strogo ograničen, što dokazuje odbijanje vlasti da registriraju Centar za ljudska prava Adala ili Uniju za ljudska prava; budući da su dobrotvorne organizacije i dalje jedina vrsta organizacija civilnog društva u kraljevini;
- F. budući da KSA ima vodeću ulogu u širenju i promicanju posebno strogoga selefističkog/vehabističkog tumačenja islama diljem svijeta; budući da su najekstremnija očitovanja selefizma/vehabizma dovela do nastanka terorističkih organizacija poput Al Qaide te predstavljaju svjetsku sigurnosnu prijetnju, uključujući i za samu KSA-u; budući da je KSA razvila sustav kontrole financijskih transakcija kako bi onemogućila uplatu sredstava terorističkim organizacijama, no nijedna takva kontrola ne može biti zajamčena kad je riječ o privatnim dobrotvornim organizacijama ili subjektima koji djeluju izvan KSA-e;
1. prepoznaće međuvisnost između EU-a i KSA-e u pogledu regionalne stabilnosti, odnosa s islamskim svijetom, sADBine tranzicijskih procesa u zemljama Arapskog proljeća, izraelsko-palestinskog mirovnog procesa, stabilnosti svjetskih financijskih tržišta i tržišta nafte te pitanja upravljanja na svjetskoj razini, osobito kroz okvir skupine G-20;
 2. naglašava da je u interesu Europe uspostava mirnog i organiziranog procesa evolucije i političke reforme u KSA-i, kao ključnog čimbenika za dugoročni mir, stabilnost i razvoj u regiji;
 3. poziva vlasti KSA-e da otvore dijalog o ljudskim pravima s EU-om kako bi se omogućilo bolje razumijevanje i određivanje potrebnih promjena;
 4. poziva vlasti KSA-e da omoguće slobodu izražavanja svim stanovnicima KSA-e te naglašava da su mirno zalaganje za temeljna ljudska prava ili kritike na društvenim medijima izrazi neizostavnog prava, što je Parlament naglasio u svom izvešću o digitalnoj slobodi;
 5. poziva vlasti KSA-e da ubrzaju provedbu novog zakonodavstva o nevladinim organizacijama te im tako osiguraju slobodu djelovanja;
 6. ponavlja svoj poziv na ukidanje smrtnе kazne te poziva na hitnu uspostavu moratorija na provedbu smrtnih kazni u KSA-i; žali što KSA nastavlja primjenjivati smrtnu kaznu za širok raspon zločina, uključujući kaznena djela povezana s drogom, apostazu, čarobnjaštvo i vračanje;
 7. žali što u KSA-i ne postoji vjerska sloboda; potiče vlasti da njeguju umjerenost i toleranciju prema vjerskim različitostima na svim razinama obrazovnog sustava, uključujući u vjerskim ustanovama i u javnom diskursu dužnosnika i državnih službenika;
 8. naglašava potrebu poštovanja temeljnih prava šijitske manjine i drugih manjina, uključujući pravo na puno sudjelovanje u političkom životu i upravljanju; poziva vlasti

KSA-e da prilože jamstva protuterorističkom zakonodavstvu kako ga se ne bi iskoristilo protiv manjina; poziva vlasti da ulože veće napore u svrhu osiguranja tolerancije i suživota između vjerskih skupina; potiče ih da iz obrazovnog sustava uklone pogrdnu i diskriminacijsku karakterizaciju vjernika drugih vjeroispovijedi ili članova manjinskih islamskih skupina;

9. pozdravlja Kraljevo imenovanje u 2013. prvih žena u Savjetodavnu skupštinu (vijeće Shoura) KSA-e, koje zauzimaju 30 od 150 mesta;
10. očekuje provedbu kraljeve službene izjave da će žene smjeti glasati i kandidirati se na sljedećim općinskim izborima koji će se održati 2015. te da će nakon toga moći glasati i kandidirati se na svim drugim izborima;
11. očekuje ukidanje zabrane vožnje ženama;
12. potiče vlasti da ukinu srednjovjekovni sustav muškog skrbništva te da poduzmu daljnje korake u cilju ukidanja ograničenja ženskih prava, uključujući slobodu kretanja, prilike za zapošljavanje, pravnu osobnost i predstavljanje u sudskim postupcima, uklanjajući sve oblike diskriminacije žena u privatnom i javnom životu te promičući njihovo sudjelovanje u gospodarskim, društvenim, kulturnim i političkim područjima djelovanja;
13. podsjeća da je ocjena prihvatljivosti KSA-e u pogledu ljudskih prava donesena u okviru Univerzalnog redovnog pregleda Vijeća UN-a za ljudska prava u veljači 2009. te da su vlasti KSA-e službeno prihvatile znatan broj preporuka koje su tijekom pregleda iznijele države članice EU-a, uključujući, primjerice, one koje pozivaju na ukidanje muškog skrbništva te one koje su usmjerene na ograničavanje primjene smrte kazne i tjelesnog kažnjavanja; očekuje znatniji napredak u primjeni tih preporuka i potiče KSA-u da zauzme konstruktivan pristup preporukama predstavljenima u kontekstu Univerzalnog redovnog pregleda u 2013., koji je u tijeku;
14. pozdravlja prve dozvole izdane odvjetnicama, no žali zbog činjenice da se pravni sustav nalazi u rukama muških sudaca iz religijskih krugova; primjećuje postupnu kodifikaciju šerijatskog zakona i potiče ubrzanje tog postupka budući da manjak kodifikacije i tradicija sudskog presedana često dovode do znatne nesigurnosti u pogledu opsega i sadržaja zakona zemlje te do pogrešnih presuda; potvrđuje presudnu važnost osiguravanja neovisnosti sudova i odgovarajuće pravne obuke za suce;
15. poziva vlasti da poboljšaju uvjete rada i postupanja prema radnicima imigrantima, s posebnim naglaskom na situaciju pomoćnica u domaćinstvu, koje se često nalaze u uvjetima stvarnog ropstva; pozdravlja nedavne napore za uvođenje nacionalnih zakona o radu kako bi se pružila standardizirana zaštita domaćim radnicima i osigurao kazneni progon poslodavaca odgovornih za seksualno zlostavljanje, fizičko zlostavljanje i kršenje radničkih prava;
16. odbija logiku igre nulte sume kao paradigmu za međunarodne odnose na Bliskom istoku budući da potiče nepovjerenje, sektašku mržnju i utrku za naoružanjem u regiji, uključujući širenje oružja za masovno uništenje; s time u vezi žali zbog destabilizirajućeg utjecaja prodaje oružja nekih država članica KSA-i i drugim zemljama u regiji; vjeruje da se rješenje za rastuće sigurnosne probleme u regiji nalazi u uspostavi zajedničkog

sigurnosnog okvira, koji ne isključuje nijednu zemlju i kojime se uzimaju u obzir legitimni sigurnosni interesi svih država;

17. zabrinut je da bi finansijska i politička potpora KSA-e vjerskim i političkim skupinama u Sjevernoj Africi mogla dovesti do jačanja fundamentalističkih i mračnih snaga koje dovode u pitanje napore za stvaranje sustava demokratskog upravljanja i protive se sudjelovanju žena u javnom životu; izražava daljnju zabrinutost time što bezuvjetna politička i finansijska potpora vođama vojnog ustanka u Egiptu dovodi u pitanje napore EU-a u promicanju mirnog i uključivog političkog rješenja egipatske krize;
18. poziva vlasti KSA-e da poduzmu mjere kako bi spriječile selefističke pokrete u davanju potpore protudržavnim djelovanjima vojnih pobunjenika u Maliju, koja dovode do destabilizacije cijele regije; osuđuje bilo koji oblik izravnog i neizravnog uplitanja;
19. poziva KSA-u da se suzdrži od djelovanja temeljenog na ograničenoj logici nulte sume zasnovanoj na sektaškoj podjeli u pogledu sirijskog sukoba te da umjesto toga pridonese mirnom, uključivom rješenju, osobito pružanjem potpore pregovorima Ženeva II., bez preduvjeta; poziva i na aktivnije uključivanje KSA-e u pružanju humanitarne pomoći žrtvama građanskog rata u Siriji;
20. ponavlja svoj poziv KSA-i da pruži konstruktivan doprinos te da posreduje u interesu provedbe mirovnih reformi i nacionalnog dijaloga u Bahreinu;
21. poziva vlasti KSA-e da se uključe u miran dijalog s Iranom oko bilateralnih odnosa i budućnosti regije;
22. nalaže svom predsjedniku da ovu rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, visokom povjereniku UN-a za ljudska prava, priestolonasljedniku Abdullahu Ibn Abdul Azizu, Vladi Kraljevine Saudijske Arabije i glavnom tajniku Centra za nacionalni dijalog Kraljevine Saudijske Arabije.